

**Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Факультет іноземної філології
Кафедра методики викладання світової літератури
Кафедра методики викладання іноземних мов**

**Актуальні проблеми
мовно-літературної освіти
в середній та вищій
школах**

**Матеріали
III Всеукраїнської науково-практичної
онлайн-конференції
(29 квітня 2021 р.)**

**Київ
Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова
2021**

УДК 37.091.31:81/82(082)

A43

*Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету іноземної філології
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 10 від 13 травня 2021)*

Редакційна колегія: А. А. Зернецька, д-р філол. наук, проф. (гол. ред.); О. О. Ісаєва, д-р пед. наук, проф., В. В. Ніколаєнко, канд. пед. наук, доц. (заст. гол. ред.); А. Ю. Вітченко, канд. пед. наук, доц., О. К. Бицько, ст. викл. (відп. ред.).

A43 **Актуальні проблеми мовно-літературної освіти в середній та вищій школах :** матеріали III Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (29 квітня 2021 р., м. Київ) / ред. колегія: А. А. Зернецька (гол. ред.), О. О. Ісаєва, В. В. Ніколаєнко (заст. гол. ред.), А. Ю. Вітченко, О. К. Бицько (відп. ред.) ; укладачі: А. Ю. Вітченко, О. К. Бицько. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 119 с. (Електронна книга).

Збірник присвячений актуальним проблемам викладання зарубіжної літератури та іноземних мов у закладах вищої та середньої освіти. Основу збірника становлять тези доповідей, оприлюднені в межах III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми мовно-літературної освіти в середній та вищій школах», організованої кафедрами методики викладання світової літератури та методики викладання іноземних мов факультету іноземної філології НПУ імені М. П. Драгоманова та проведеної онлайн 29 квітня 2021 р.

Призначений для викладачів вищих навчальних закладів, науковців, студентів-філологів.

Current topics in language and literature education at schools and higher educational establishments : abstracts of the III All-Ukrainian scientific and practical online conference (April 29, 2021, Kyiv) / Editorial Board: A. A. Zernetska (Chief Editor), O. O. Isaieva, V. V. Nikolaenko (Deputy Chief Editor), A. Yu. Vitchenko, O. K. Bytsko (Editors in Charge); Edited by: A. Yu. Vitchenko, O. K. Bytsko. Kyiv : National Pedagogical Dragomanov University Publishing House, 2021. 119 p. (E-book).

Conference Abstract Book addresses the current advances in the fields of the methods of teaching foreign literature and foreign languages at the higher and secondary education establishments. The Abstract Book comprises a collection of short papers presented during the III All-Ukrainian scientific and practical conference "Current topics in language and literature education at schools and higher educational establishments" organized by the departments of Methodology of World Literature and Methodology of Foreign Languages of the Foreign Philology Faculty of the National Pedagogical Dragomanov University conducted online on April 29, 2021.

Intended for the teachers of higher educational institutions, scientists, students of philology.

УДК 37.091.31:81/82(082)

A43

© Автори матеріалів, 2021

© Редакційна колегія, 2021

© Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021

ЗМІСТ

<i>Астахова А. А.</i> Сучасне сприйняття та інтерпретація змістових кодів античних міфів.....	5
<i>Бернацька О. В.</i> Застосування дитячої світової літератури в іншомовній підготовці майбутнього педагога.....	8
<i>Бицько О. К.</i> Використання поетичних традицій Країни вранішнього сонця в процесі шкільного вивчення японської класичної поезії.....	10
<i>Бойта В. В.</i> Скрайбінг як засіб активізації навчальної діяльності старшокласників у процесі вивчення літератури (художньо-естетичний профіль).....	15
<i>Бойчук О. А.</i> Використання технології «перевернутий клас» під час вивчення української мови як іноземної в умовах дистанційного навчання.....	18
<i>Буранова А. В.</i> Блог-технології під час навчання аудіювання на заняттях німецької мови.....	22
<i>Гаврилюк Н. В.</i> «Українська література в школі. Спроба методики» (1921) Олександра Дорошкевича як перша методика викладання української літератури.....	24
<i>Гвоздецька К. О.</i> Формування лінгвістичної компетенції з української мови як іноземної на початковому етапі навчання в ЗВО в умовах дистанційного навчання.....	27
<i>Гладка І. А., Гончарова Т. В., Романюк В. Л.</i> Використання автентичного навчального матеріалу на практичних заняттях з англійської мови.....	31
<i>Гоголь Н. В.</i> Особливості реалізації ідей культурологічного підходу у шкільних підручниках зарубіжної літератури (1991 – 2004 рр.).....	34
<i>Грицак Н. Р.</i> До питання універсальності жанрового аналізу різнонаціональних художніх творів.....	38
<i>Загребельна Н. К.</i> Предметно-языковой подход при изучении теоретико-литературных дисциплин студентами-иностранцами.....	42
<i>Законова Н. А.</i> Літературна казка на уроках англійської мови в старшій школі (на прикладі ексцентричної казки В. Теккерера «Троянда і Перстень»).....	46
<i>Ісаєва О. О.</i> Про людський капітал, емоційний інтелект і роль шкільної літературної освіти.....	48
<i>Качанов В. І., Кодалашвілі О. Б.</i> Використання засобів масової інформації у формуванні англомовної комунікативної компетентності студентів мовних ЗВО.....	52

Клименко Ж. В. Постколоніальний погляд на Лесю Українку та пошуки впливу на читача.....	55
Козачук В. В. Переваги використання сучасних НМК у процесі вивчення англійської мови із застосуванням дистанційних технологій.....	60
Костюк О. М. Дистанційне навчання як дослідницьке: актуальні проблеми трансформації історико-літературного курсу для студентів-філологів.....	62
Логвіненко Н. М. Агатангел Кримський – один із творців українського правопису.....	67
Мельник А. О. Вивчення зарубіжної літератури у взаємозв'язках із образотворчим мистецтвом: проблемно-діалогічний підхід.....	72
Мельник П. Ю. Аналіз метафор критичного та рекламного дискурсів як прийом удосконалення соціокультурної компетентності студентів.....	76
Назаренко О. Є. Особливості професійно орієнтованого аудіювання англійською мовою.....	80
Ніколаєнко В. В., Кравець А. І. Технологія гейміфікації як засіб підвищення ефективності навчання іноземної мови в основній школі.....	82
Пидюра О. П. Поетика козацького фентезі: роман П. Дерев'янка «Аркан вовків».....	86
Ратушняк О. М. Тема війни у поезії Сергія Жадана.....	90
Семененко Г. М., Савчук М. О. Використання платформи Google Class у процесі дистанційного навчання учнів 10 класу.....	97
Слижук О. А. Формування у підлітків поняття про національну пам'ять у процесі вивчення сучасної української літератури в гімназії.....	100
Столбецька С. Б. Автономізація у процесі навчання французької спеціалізованої мови.....	103
Церковняк-Городецька О. Г. Мовно-літературне виховання у вищих військових навчальних закладах.....	105
Шукіна І. А. Нове зібрання творів Лесі Українки: перспективи філологічних пошуків.....	107
Shchaslyva N. Clip Thinking Vs. Critical Thinking.....	111
Zakonov S. P. Developing Speaking Skills through Discussion-Based Tasks...	113
Zeynep Beyza Oguzhan. Prospects of Ukrainian Language and Cultural Projects in Vector of the EU.....	116

пам'ятні для української історії події, історичних осіб, порівняння їх із художнім втіленням у творах сучасних письменників.

Обов'язковою у прикінцевій частині уроків є рефлексія як елемент формувального оцінювання й водночас узагальнення й систематизації знань. Це може бути й інтерактивне обговорення й узагальнення за допомогою рефлексійних таблиць, схем, синквейнів тощо.

Отже, важливими інструментами формування у школярів 5-9 класів поняття про національну пам'ять є застосування комплексу прийомів, спрямованих на активну участь учнів у процесі пізнання художніх творів з історичним компонентом й залучення міжпредметних зв'язків. Водночас це поняття є складником громадянських і соціальних компетентностей, розвиток яких передбачений Державним стандартом базової середньої освіти, дозволяє встановити зв'язок між минулим, теперішнім і майбутнім, між цінностями різних поколінь українців, здатне впливати на майбутнє нашої держави.

Список використаних джерел

1. Білоус Н. Проблема адекватності художнього сприймання твору. *Методичний пошук. Викладацько-студентські наукові роботи з питань методики викладання мови і літератури*. Житомир, 2013. № 11. С. 47–55.
2. Васильківський І. Психолого-педагогічні особливості виховання емоційного інтелекту учнів середнього шкільного віку. *Педагогічний альманах*. 2018. Випуск 37. С. 22–28.
3. Інтеграція інфомедійної грамотності у навчальний процес. Навчально-методичні матеріали проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». Київ : IREX в Україні, 2019–2020.
4. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять. Київ : Кліо, 2014. 272 с.
5. Сміт Е. Нації та націоналізм у глобальну епоху / пер. з англ. М. Климчука і Т. Цимбала. Київ : Ніка-Центр, 2006. 320 с.
6. Яворська О. Конотаційний спектр поняття пам'яті. *Проблеми гуманітарних наук. Серія «Філологія»*. 2017. Вип. 40. С. 126–135.

Столбецька С. Б.

Білоцерківський національний аграрний університет

АВТОНОМІЗАЦІЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МОВИ

Актуальність дослідження. В наш час відбувається стрімка інтернаціоналізація вищої освіти, поживляється торговельно-економічне співробітництво та співробітництво у сфері сільського господарства. Життя стає більш динамічним, отримані знання можуть швидко втратити свою актуальність, а навчання впродовж усього життя є характерною рисою наших днів. Тому особливої актуальності набуває підготовка фахівця, спроможного постійно

поповнювати запас знань. На нашу думку, одним із реальних шляхів досягнення цієї цілі є розвиток навчальної автономії студентів.

Метою дослідження є пошук шляхів підвищення ефективності процесу опанування студентами французької спеціалізованої мови.

Україна посідає третє місце в переліку найбільших постачальників продукції аграрного сектору до держав-членів ЄС [3]. Щоб результативно працювати й бути конкурентоспроможним, сучасний фахівець повинен мати не лише міцні професійні знання, але й ґрунтовні знання щонайменше однієї іноземної мови. Остання стає «корисним товаром», а володіння спеціалізованою мовою є частиною необхідного конкурентоспроможного капіталу.

На наш погляд, однією із головних цілей сучасного освітнього процесу є навчити студента бути самостійним та автономним. Особливо це стосується професійно орієнтованого навчання.

Отже, що ми маємо у своєму розпорядженні, щоб розв'язати, принаймні частково, цю проблему? На думку Жерар де Векші, обов'язковою умовою має бути мотивованість та автономність самого викладача. «Дійсно, ми, як правило, імовірніше, передаємо те, ким ми є, ніж те, що говоримо (або, принаймні, передаємо те, що говоримо, коли наша мова не суперечить нашій практиці). Важливо також, попри всі перепони (і навіть шторми!), впровадити педагогіку успіху» [1, с. 191].

Щоб закласти підґрунтя для автономізації навчальної діяльності, на початку курсу французької спеціалізованої мови, викладачеві варто визначити рівень готовності студентів до вивчення дисципліни, продумати, з якими труднощами вони можуть зіткнутися, проаналізувати їх навчальні потреби.

Потім необхідно впровадити відповідні засоби для забезпечення процесу опанування французької мови, дати інструменти для досягнення бажаного результату. Мішель Пенданкс називає цей етап «учінням вивчення іноземної мови» [2, с. 160]. На думку Мішель Пенданкс, навчити автономності означає, зокрема, навчити користуватися робочими інструментами (підручниками, словниками, граматиками), використовувати спеціальне програмне забезпечення, оцінювати результати своєї праці, створювати власні навчальні інструменти, бути впевненими в собі та спроможними освоїти деякі моделі поведінки носіїв мови [2, с. 161].

Важливо створити умови, де студент відчуває себе суб'єктом навчання, зацікавленим в результатах своєї роботи. Студент має знати, **що** він повинен робити для засвоєння дисципліни, навіщо і як це робити, яка ціль, які засоби для її досягнення є в його розпорядженні та які очікувані результати навчання. Щоб підняти студента на вищий рівень активності, потрібно поступитися частиною своєї влади та делегувати йому певне право ініціювати свою навчальну діяльність, керувати нею та самооцінюватися. Здобувач вищої освіти буде більш мотивованим, якщо він робить щось корисне та значуще для нього. За таких умов його навчальна діяльність відбувається не з примусу, а з власної волі, з'являється

відповідальність за результати своєї праці. Примушування ж до виконання певних завдань не дасть поштовху до мотивації та автономізації. Викладач має прагнути створити сприятливі умови для вищого рівня активності без надмірного напруження та перевтоми.

Висновки. Отже, автоматизація навчальної діяльності студентів передбачає створення комплексного підходу. У процесі викладання французької спеціалізованої мови викладач має вдало поєднувати різні прийоми та методи педагогічного впливу, що сприятиме досягненню високого рівня підготовки фахівців-аграріїв, спроможних ефективно використовувати французьку мову для виконання своїх професійних обов'язків.

Список використаних джерел

1. Gérard de Vecchi. *Pédagogies pour demain: Aider les élèves à apprendre*. Paris : Hachette Éducation, 1992, 221 p.
2. Michèle Pendants. *Autoformation : Les activités d'apprentissage en classe de langue*. Vanves : Hachette F.L.E., 1998, 192 p.
3. Співробітництво у сфері сільського господарства. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/torgovelnno-ekonomichne-spivrobitnictvo-ukrayina-yes/spivrobitnictvo-u-sferi-silskogo-gospodarstva> (дата звернення: 10.04.2021).

Церковняк-Городецька О. Г.

Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації
імені Героїв Крут
(м. Київ)

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНЕ ВИХОВАННЯ У ВИЩІХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

У методиці вищої школи спостерігаємо чимало різних підходів до вирішення специфічних завдань курсу української мови. Сама наявність різних підходів – є свідченням об'єктивного розвитку методики, який іде від малоефективного маніпулювання з елементами мови до розробки комунікативного спрямування уроку. І, власне, на цій основі варто шукати нових шляхів і способів навчання.

Не секрет, що сучасній вищій школі притаманна надмірна затеоретизованість, зарегламентованість, ускладненість та схематичність у викладанні української мови. Для нашого курсанта рідна мова – це лише сукупність сухих правил, формул, схем. Це зумовлено тим, що протягом десятиліть, починаючи з 30-х років програми з української мови орієнтувались на засвоєння курсантами знань про основи науки про мову. Робота над виробленням умінь і навичок володіння мовою відсувалася на другий план.